evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POP ART USA

POP ART USA

VY_32_INOVACE_DVK4311

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Umění 2. poloviny 20. století
- Předmět: DVK / 4. ročník
- Anotace: Obrazová charakteristika vývoje amerického pop artu

Pop-art

- vznikl před rokem 1955 téměř současně v USA a v Anglii jako reakce na převládající tendence nefigurativních směrů (jejich izolovanost od reality)
- zobrazuje člověka zahrnutého prvky konzumní technické civilizace, masovými médii a standardním zbožím.
- tematicky zaměřen zejména na prostředí velkoměsta
- ironické, provokující, konstatující i poetizující pojetí
- ovlivněn dadaismem, surrealismem, severoamerickým realismem 30. let,
- inspirován meziválečnou koláží, comicsem a reklamou
  využívá prvky reálných předmětů, odpadů, popř. je zobrazuje a povyšuje na nové symboly
- obrazy a koláže měly odrážet nově objevený smysl pro velkoměstskou, sociologickou a průmyslovou skutečnost

Richard Hamilton
Interior II.

- Pop art (zkratka z angl. *popular art* populární masové umění) je umělecký směr vzniklý v polovině 50. let a dominantní v 60. letech 20. století. Pop art byl ovlivněn populání hudbou, komerčním uměním. Charakteristické je pro něj přejímání motivů i techniky z předmětů každodenní potřeby, inspirace velkoměstskou kulturou s jejími vizuálními projevy (fotografie, film, reklama, komiksy).

- Termín *pop art* byl poprvé použit anglickým uměleckým kritikem Lawrencem Allowayem v roce 1958 k popisu obrazů zachycující poválečný konzumní styl života.

- Ačkoliv jsou dnes známější američtí představitelé pop artu, směr vznikl nezávisle ve dvou centrech – v Londýně a New Yorku.

- Počátky britské větve pop artu jsou spojeny s londýnskou skupinou Independent Group tvořenou mimo jiné Richardem Hamiltonem a Eduardem Paolozzim.

- Americký pop-art je spojován především s americkým výtvarníkem slovenského původu Andym Warholem. K dalším představitelům patří Jasper Johns, Claes Oldenburg, Roy Lichtenstein nebo Tom Wesselman.

POP ART

Umělecký směr vzniklý kolem roku 1955 současně v Anglii a USA jako jedna z alternativ k **abstraktnímu umění**. Zobrazuje člověka zahrnutého technickou civilizací, masovými médii a záplavou standardního zboží, často v prostředí velkoměsta. Pojetí tvorby bývá ironické, provokující nebo konstatující.
Pop art má kořeny v **dadaismu**, **surrealismu** a **realismu**, inspiruje se starými obrázkovými seriály, koláží, reklamou, prvky ze spotřebních předmětů a odpadů, které povyšuje na nové symboly. V Evropě má často výrazně sociálně kritický obsah

Jiří Načeradský, Šampioni, 1967

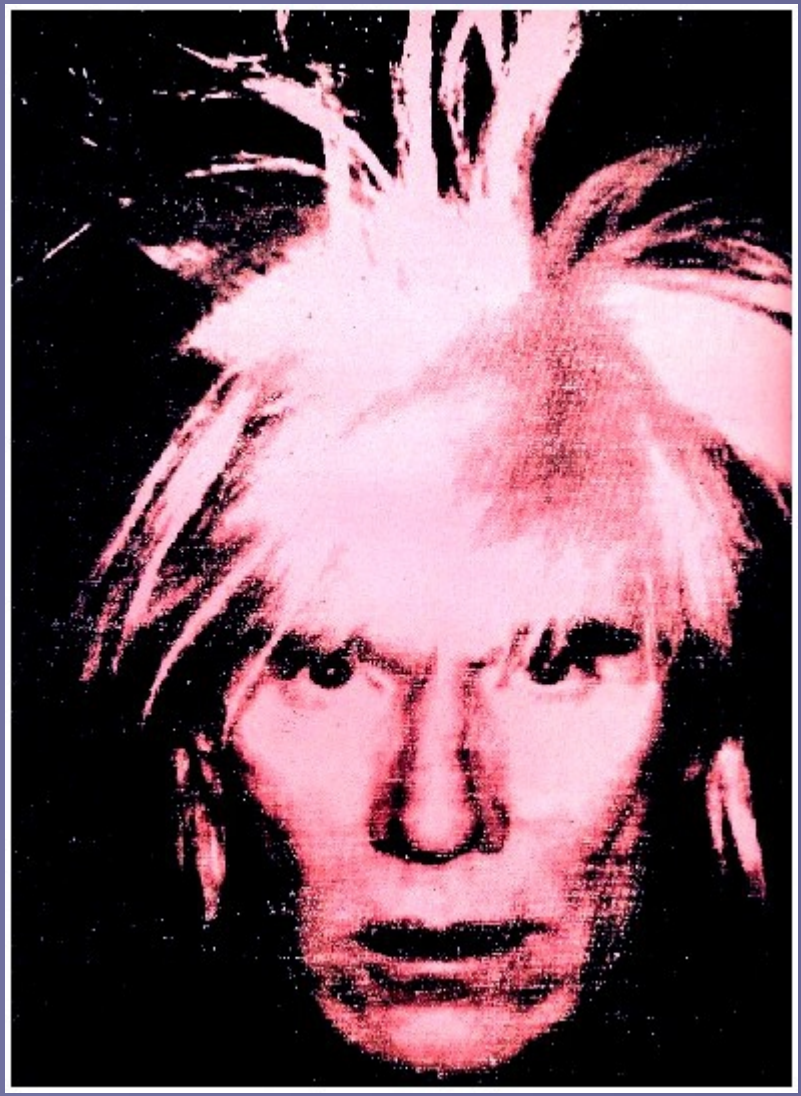

Andy Warhol

Patrně nejslavnější americký umělec minulého století, jehož rodinné kořeny sahají na území někdejšího Československa. Warholovo muzeum bylo zřízeno i ve slovenských Medzilaborcích.

Po skončení uměleckého studia se velmi úspěšně živil jako reklamní výtvarník. Z reklamy také čerpal inspiraci pro svá malířská díla, jimž předcházely vynikající kresby. Warhol na sebe upozornil začátkem 6O. let obrazy se sériemi dolarových bankovek a konzerv Campbellovy polévky. Cambellovy plechovky, reprodukované později za pomoci sítotisku, vzbudily senzaci na výstavách a staly se ikonou amerického popartu.

Andy Warhol
Marilyn Diptych
1962

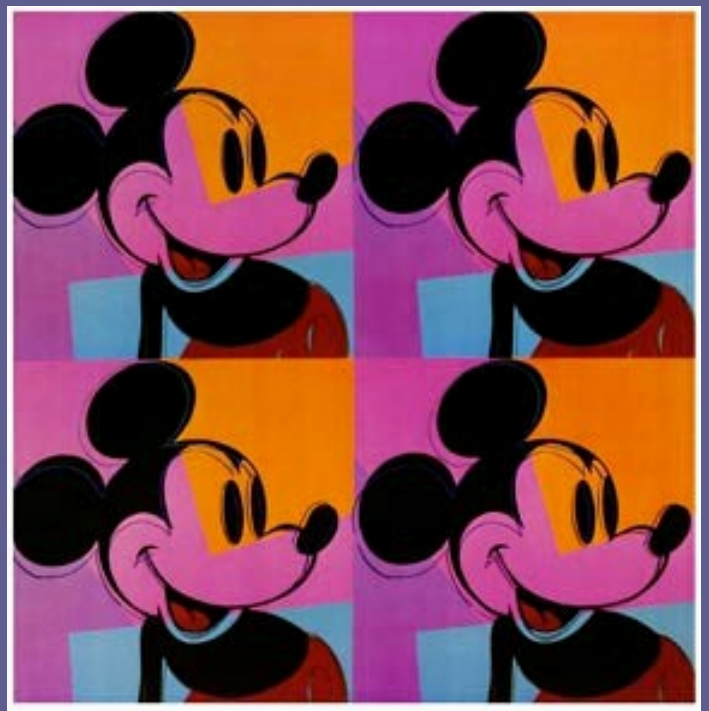

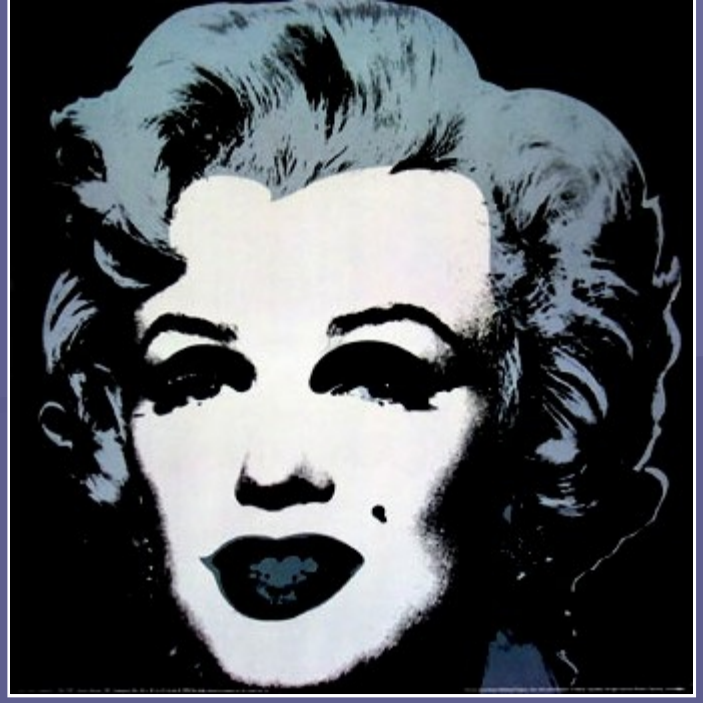

Andy Warhol

Marilyn Monroe 1967

Velmi známé byly dlouhé řady portrétů celebrit: Marilyn Monroe, Elvis Presley, Elizabeth Taylorová, Mao Ce-tung, stejně jako malířovy autoportréty. Ostatně malíř a kreslíř vyráběl i portréty na zakázku bohaté klientely.

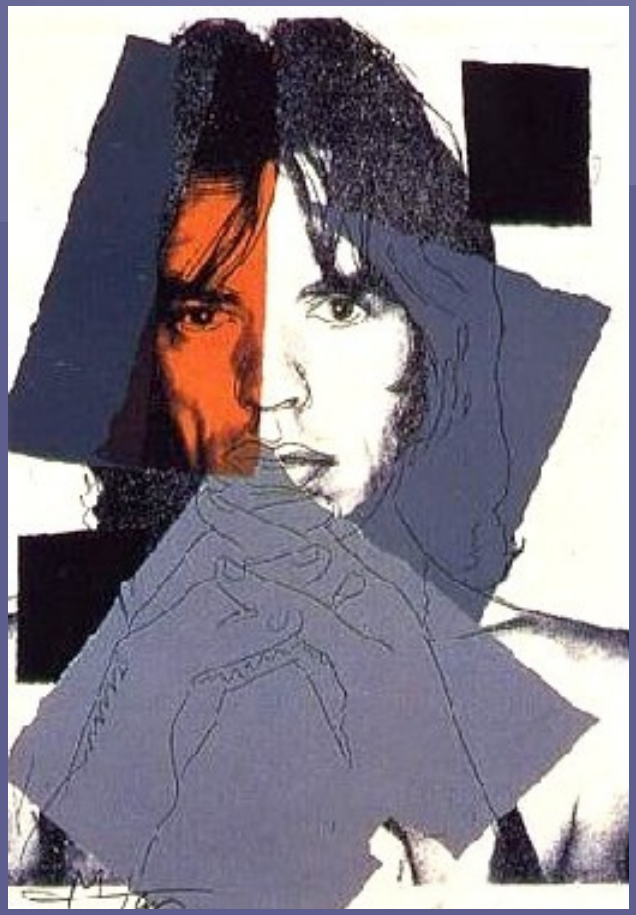

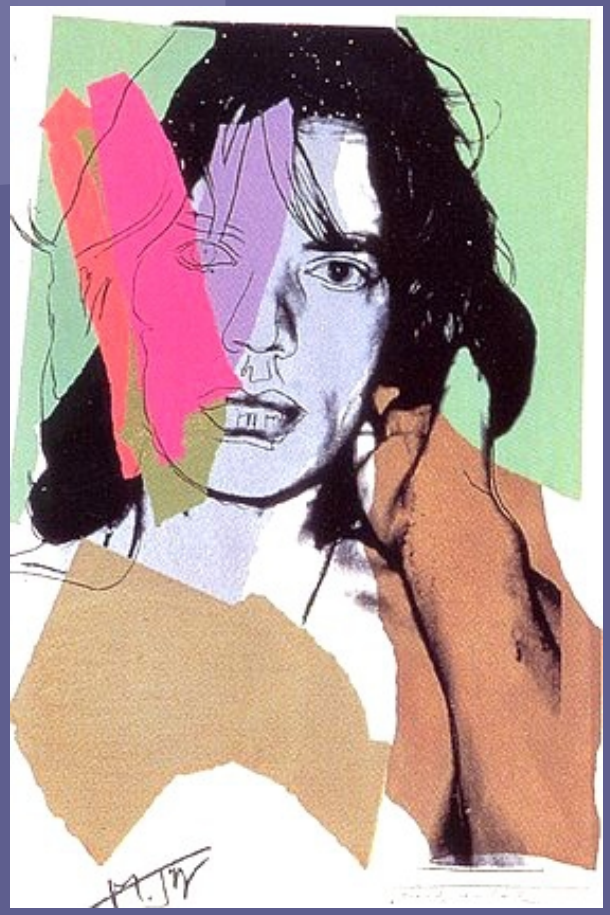

Mick Jagger
Andy Warhol
1975

Grace Kelly

Prince Rainier of Monaco marries the film actress Grace Kelly.

Andy Warhol

1984

Andy Warhol
Birth of Venus, 1984

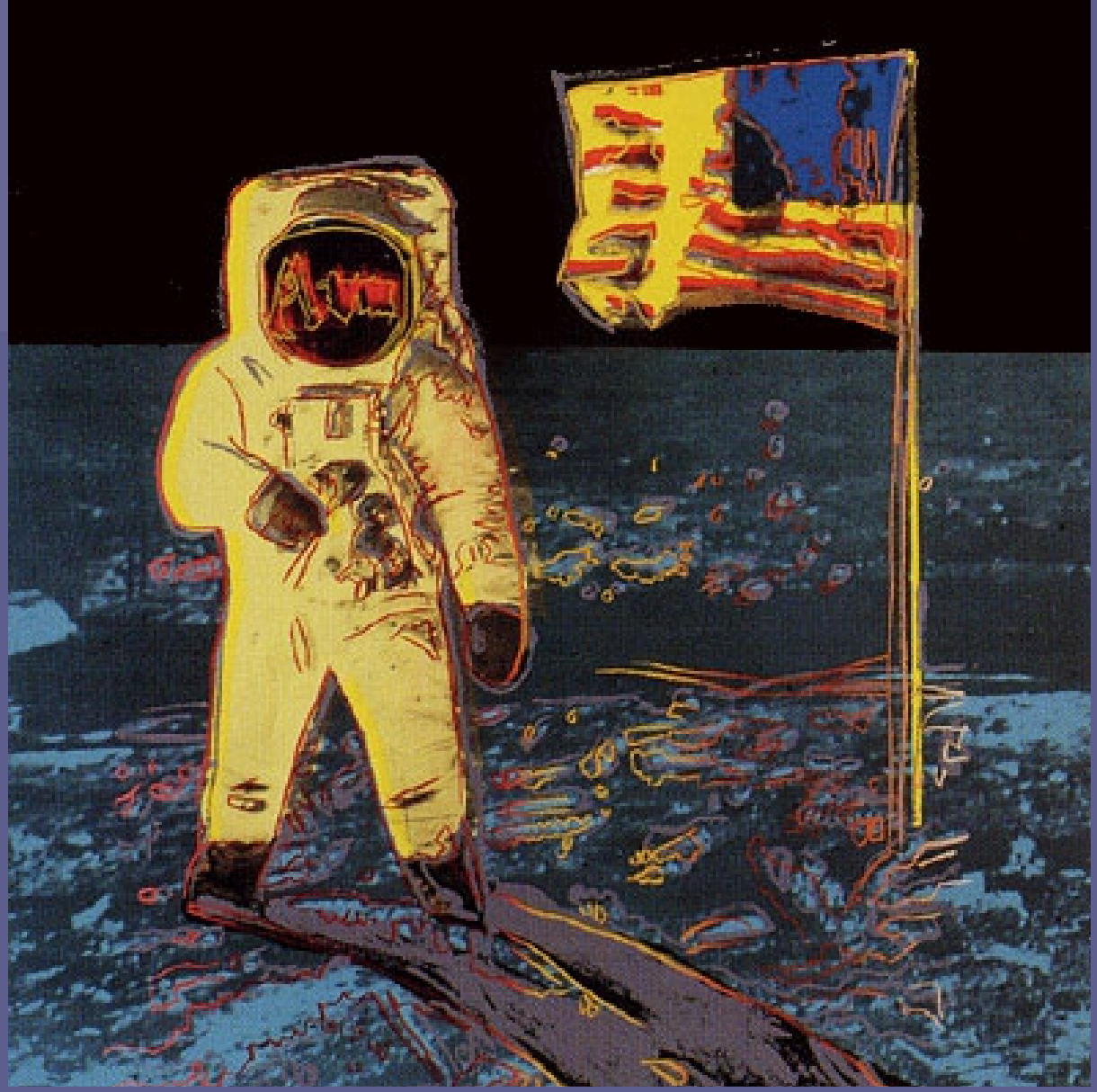

SHOES, 1980

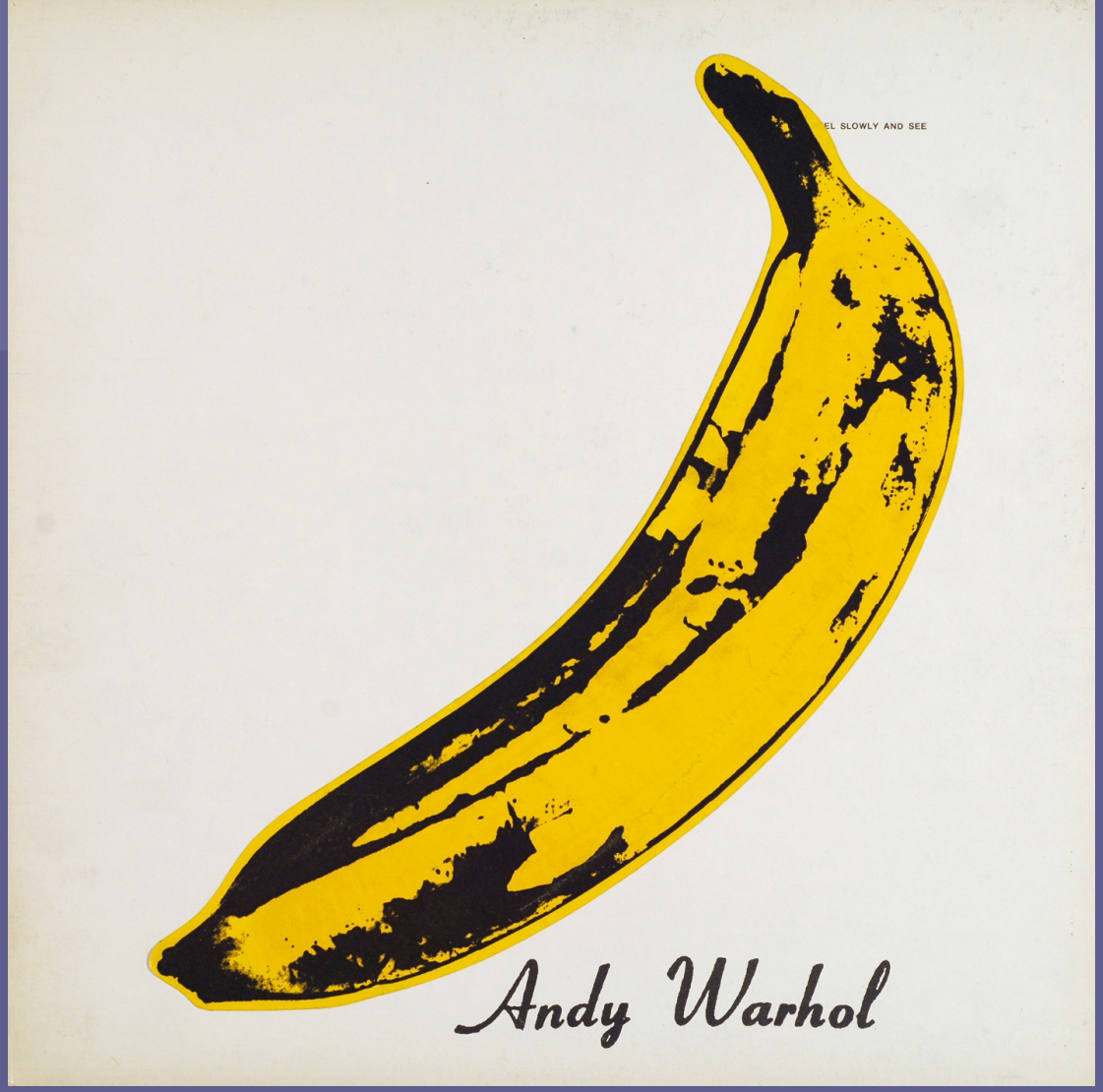
EL SLOWLY AND SEE
Andy Warhol

Roy Lichtenstein

Americký malíř, který vyšel z abstraktního expresionismu, avšak záhy, počátkem 60. let, se stal jedním z čelných představitelů *popartu*.
Známá je zejména jeho *inspirace komiksem* (anekdotický příběh uvádí, že s nápadem přišlo jedno z jeho dětí), přičemž typ těchto obrázků je spojen s obrovskými formáty a zářivými barvami dokonalého kreslíře a koloristy.
Obdobně jako Warhol využíval *sítotisk*.
Lichtenstein maloval rovněž popartistické variace na díla moderních malířů, zejména *Cézanna, Moneta, Matisse, Picassa a Mondriana*, a sochařská díla z leštěné mosazi ve stylu *Art Déco*, z bronzu a ze dřeva.
Řada jeho sochařských a malířských děl tvoří součást veřejných prostorů.

In the Car
Roy Lichtenstein
1963

Crak! Now, Mes Petits… Pour La France!
Roy Lichtenstein
1963

As I Opened Fire
Roy Lichtenstein
1998

Blam
Roy Lichtenstein
1961

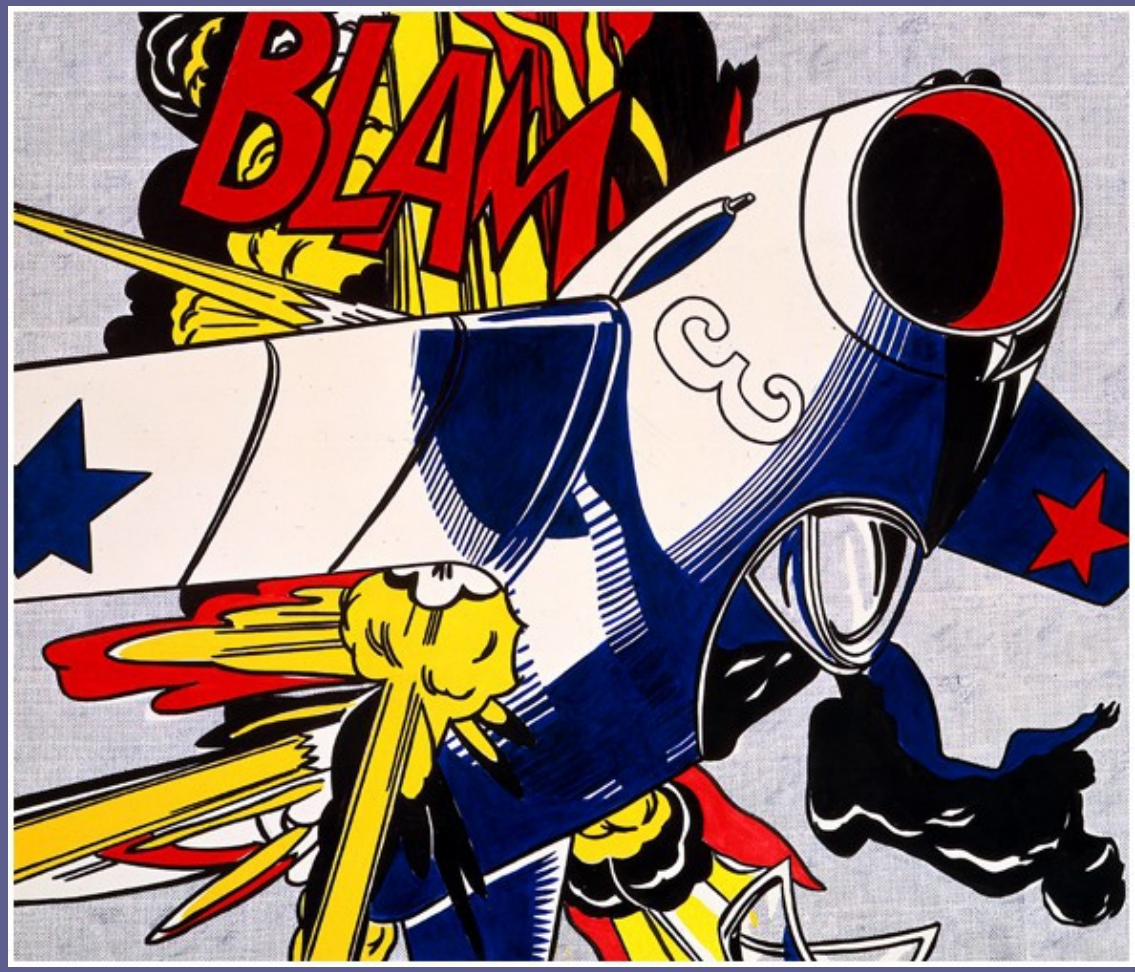

Hopeless
Roy Lichtenstein
1963

Barcelona Head,
1992 by Roy Lichtenstein

Robert Rauschenberg

je americký výtvarník, který se poprvé proslavil v 50. letech 20. století.
Často je mu připisována zásluha o umožnění přechodu od abstraktního expresionismu k mediálním rovinám pop artu.
Z jeho tvorby jsou zřejmě nejznámější „Kombinace" z 50. let, ve kterých použil různé druhy netradičních materiálů a vytvořil tak bohatá a netradiční spojení.
V „Kombinacích" byly využity techniky malířské a sochařské; Rauschenberg ale pracuje i s fotografií, tiskem, veřejnou produkcí a s metodou přenášení nakreslených objektů na textilní materiály, známou jako sítotisk.
V roce 1964 jako první Američan vyhrál hlavní cenu na Biennale v Benátkách.

Robert Rauschenberg, *Untitled "combine*, 1963.

Příznačné pro něho byly tzv. *combine paintings*, *kombinované obrazy*, jejichž barevná plocha byla kombinována s reálnými předměty, popřípadě s vlepovanými fotografiemi.
Nejznámější je *Postel* z r. 1955, malba kombinovaná s polštářem, prošívanou dekou a prostěradlem na dřevěném nosníku, a *Monogram* z r. 1959, obraz položený na podlahu a nesoucí vycpaného kozla obtočeného pneumatikou.

Robert Rauschenburg
Canyon, 1959

Odaliska

Nel riquadro Kite , 1963

Rauschenberg experimentoval se sítotiskem (serigrafie), populárním mezi umělci popartu. Inicioval spolupráci mezi umělci a inženýry na poli designu.

Robert Rauschenberg
The Carnegie Museum of Art, Pittsburgh

Riding Bikes, 1998

Jasper Johns

Johns je spolu s Robertem Rauschenbergem považován za jednoho z nejdůležitějších a nejvlivnějších představitelů amerického pop artu. Svá rozsáhlá plátna obtěžkaná emocemi začal Johns tvořit pod vlivem abstraktního expresionismu, takže v kombinaci se svými pop artovými myšlenkami může Johnsova tvorba fungovat jako most překlenující rozdíly mezi abstraktním expresionismem a pop artem.

Pro Johnsovu tvorbu jsou charakteristické široké a výrazné tahy štětcem a tematicky především různě uspořádaná čísla, terče a vlajky i písmena. Nejvíce se proslavil svým obrazem Flag (Vlajka, 1955), který namaloval po tom, co měl sen o americké vlajce. Právě proto, že Johns maluje již jakoby hotové věci, bývá někdy považován za nového dadaistu, o čemž svědčí i jeho jemná hravost a vtip.

V roce 1955 vznikla - údajně inspirována snem - jeho první americká vlajka na malířském plátně, po níž následovala celá série zobrazení těchto státních symbolů, technicky dokonale provedených (např. použitím enkaustiky), barevně odlišených a někdy zmnožených, které kromě tohoto víceméně konvenčně vnímaného objektu nic dalšího ani nepředstavovaly, k ničemu dalšímu ani symbolicky neodkazovaly. Byly jedním svěžím pohledem na známou věc, jak poznamenal jejich tvůrce.

Flag. 1954-55

White Flag, 1955

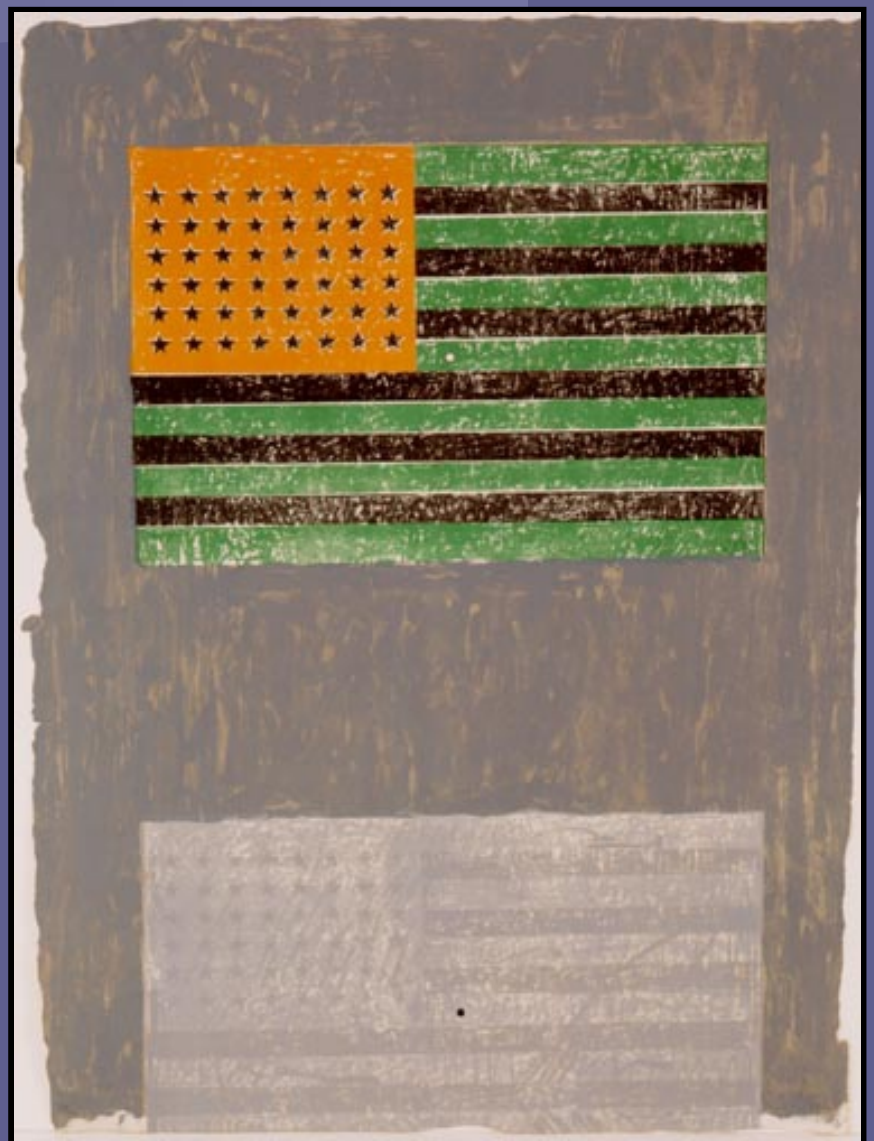

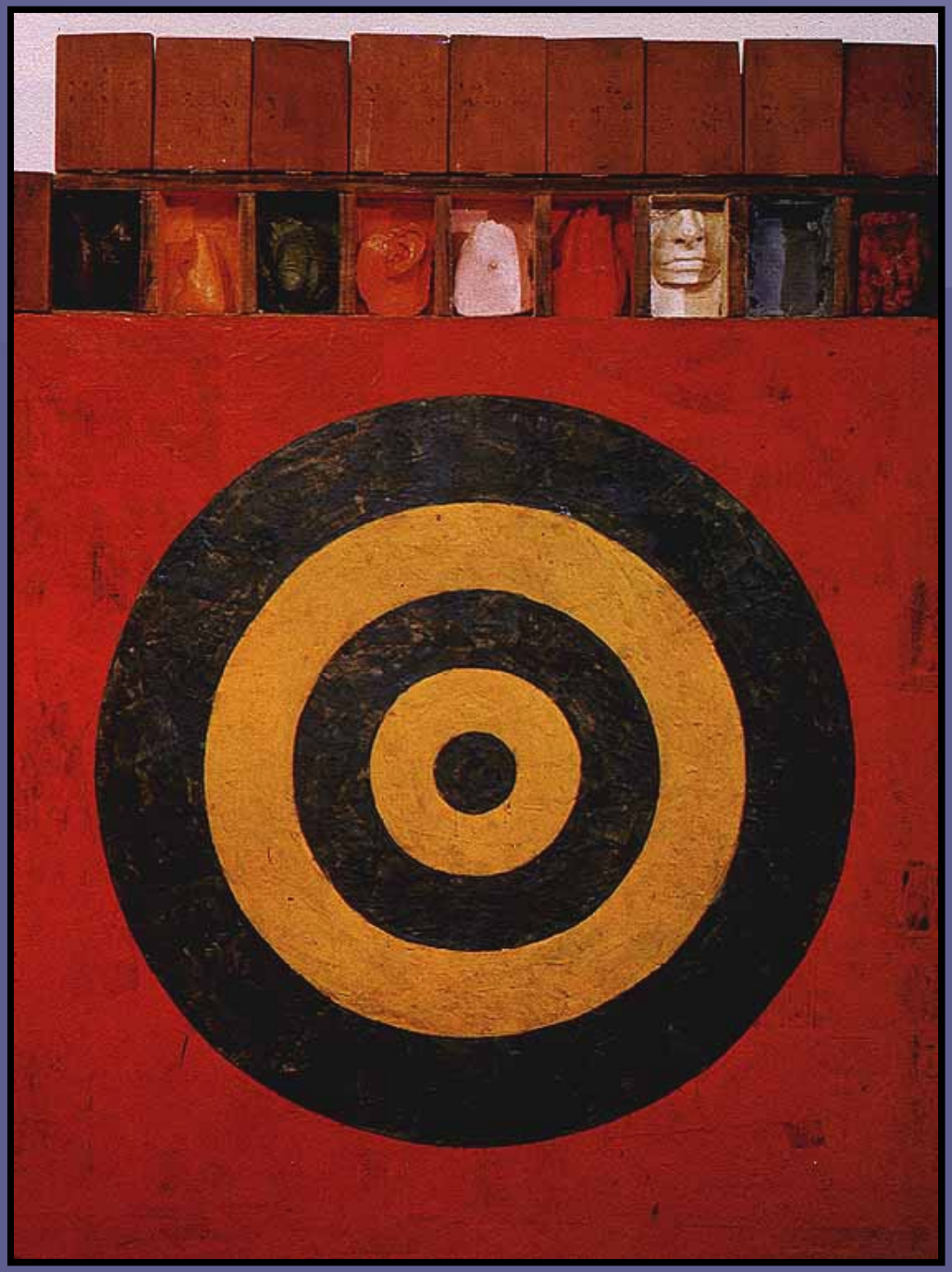

I další malířovy řady Terčů a Číslic stejně jako trojrozměrné, „sochařské" plechovky od piva aj. artefakty tlumočily umělcův názor na vztah umění a skutečnosti, nadchly popartisty a učinily z Johnse nejpopulárnějšího amerického umělce v čase mezi Pollockem a Warholem

Jasper Johns
Target with Four Faces. 1955

Figure 5, 1960

Painted Bronze, 1960

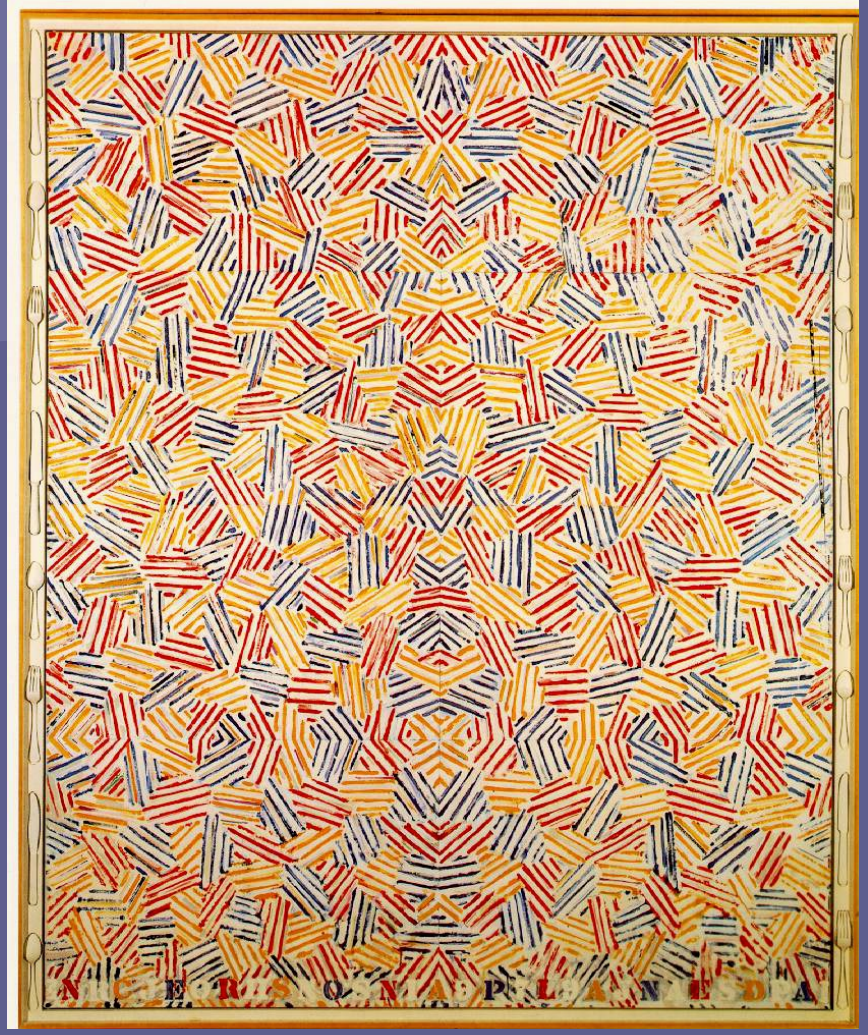

Dancers on a Plane
1980-1

* 1933, USA

James Rosenquist

James Rosenquist je typickým představitelem amerického Pop Artu. Ještě před tím, než začal tvořit jako umělec v 60. letech, ho jeho povolání svým způsobem předurčovalo k Pop Artu – maloval billboardy a poutače na čerpací benzinové stanice na území celých Spojených států. V jeho tvorbě jsou patrné komerční prvky, které tvoří základy městské společnosti. Často používá jasné a ploché barvy reklam. Rosenquist s oblibou poukazuje na pozitivní i negativní jevy v moderní doby, zdůrazňuje triumf vynálezů člověka v kontrastu nad předchozí mystifikací abstraktního expresionismu. I když se v jeho obrazech často objevují jemné erotické podtóny, jeho obrazy převážně demonstrují sílu a moc reklamy nad duší člověka.

Marilyn, 1974

I Love You With My Ford, 1961

Hey! Let's Go For A Ride, 1961

President Elect, 1960-61

Nomad, 1963

F -111
(detail of girląs
head and lightbulbs)
1965

The Swimmer in the Econo-mist (Painting 3), 1997-8,

James Rosenquist
***Celebrating the Fiftieth Anniversary of the Signing of the Declaration of Human Rights by Eleanor Roosevelt*, 1998**
Courtesy Acquavella Galleries, New York

* 1931 - 2004 USA Tom Wesselmann

Americký umělec, představitel ***popartu***. Původně chtěl kreslit vtipy a seriály, od počátku 60.let se věnoval malířství. Do svých koláží i asambláží zapojoval předměty z domácností, např. televizory, a využíval zvukové efekty. Proslavil se obrazovými řadami ***Great American Nude*** (od r. 1961): akty představují bezduché sexuální symboly masových médií a reklamy umístěné do každodenního prostředí.
Erotismem jsou nabity i další řady: ***Koupelny***, ***Pokoje***, stejně jako zvětšeniny částí těl: ***Ústa***, ***Kuřáci***.
Známé jsou rovněž jeho obrovské *polychromované kreslené plastiky*, vytvářené za pomoci PC i laseru a vykrajované z hliníkových a ocelových plátů.

Marilyn, 1974

Still Life #20, mixed media, 1962

Great American Nude No. 48 1963

Bathtub 3
1963

Bedroom Painting #39 1978

Lulu
1984

Blonde Vivienne
1987

(1924 – 2000)

George Segal

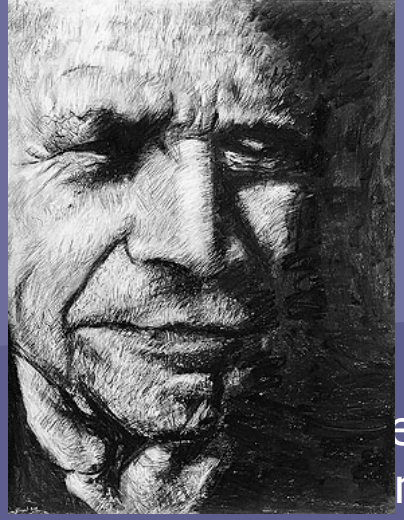

Americký sochař popartu a environmentu, pro nějž jsou *„mumie"* - bílé postavy lidí v velikosti

edí

nnosti a

komponované jako výjev: ***Čerpací stanice***, ***Kino*** (oba 1963), ***Okno restaurace*** (1967) aj.
Sochař bandážoval části těl svých příbuzných a přátel a z vytvořených sádrových forem kombinoval své sochy.
Od 60. let zapojoval zvukové a světelné efekty. Jeho sochařská díla tematicky vzdáleně připomínají malířská díla *Hopperova* z městského prostředí, pocit osamělosti jednotlivých aktérů výjevů je však ještě víc vystupňován.
Původní tematiku rozšířil sochař o biblické náměty (viděné očima současníků) i náměty sociální a politické, např. ***Poprava*** z r. 1967 motivovaná válkou ve Vietnamu.

Bus Riders, (1962)

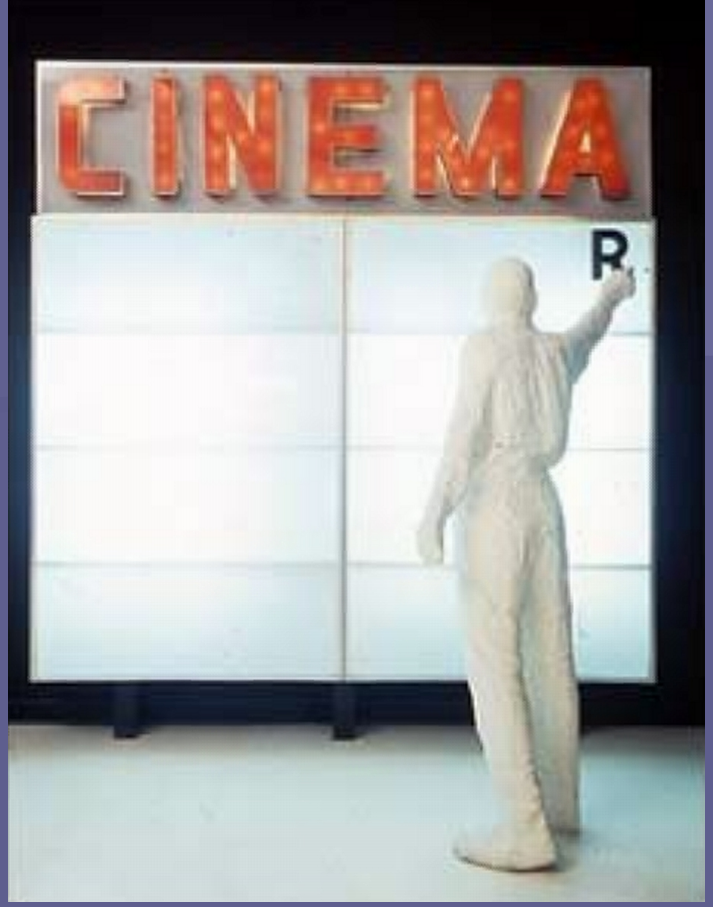

Kino, 1963

Čerpací stanice, 1963

Movie House, 1966-1967

George SEGAL
Film Poster, 1967
moulage en plâtre grandeur nature et affiche
188 x 71,1 cm

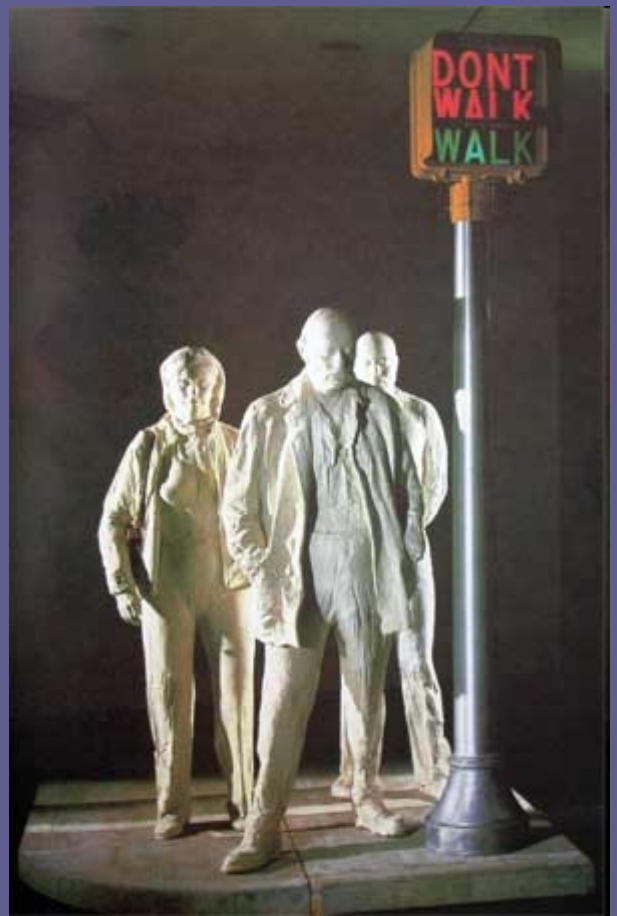

El corredor, 1976

Man on Bench, 1985

Gay liberation,
Christopher Park NY

Street Crossing, 1992

* 1929

Claes Oldenburg

Clothespin, 1976

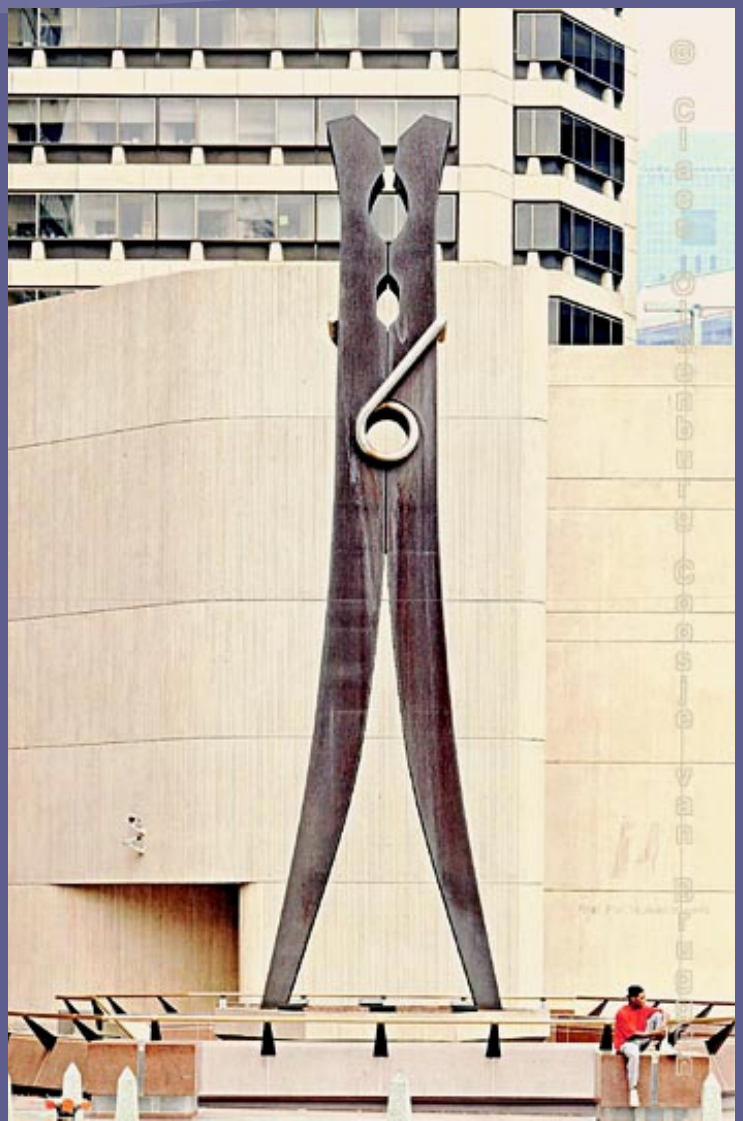

Americký sochař a environmentální švédského původu se narodil ve Stockholmu v rodině diplomata. V roce 1936 se jeho rodina přestěhovala do New Yorku a poté do Chicaga.
V roce 1961 si Oldenburg otevřel krámek The Store na Green Street v New Yorku, kde prodával sádrové a plastové repliky amerických hamburgerů a různých dalších klasicky amerických potravin, které se staly inspirací pro jeho stěžejní díla z plátna vycpaného pěnovou gumou, např. obrovský ***Dvojitý Hamburger*** (1962). Právě tato jeho činnost mu získala největší proslulost u veřejnosti a postavila ho do pozice vedoucí osobnosti pop artu.
Proslulé jsou jeho návrhy kolosálních památníků ve tvaru rtěnky, z nichž první - ***Rtěnka na pásovém traktoru*** byla realizována v r. 1969 v Yaleově univerzitě.
Spolu se svou ženou **Coosje van Bruggen** navrhl dvacetimetrovou plastiku ***Mistos*** (*Trhací zápalky*) postavenou r. 1992 v Barceloně. O těchto svých urbánních environmentech prohlásil, že chce „oženit" krajiny s objekty bez ohledu na měřítko.

Ice Cream Cone, 1962

Obrovský Hamburger 1962

Two Cheeseburgers, with Everything (Dual Hamburgers) 1962

Giant Ice Bag, 1969-1970

Shuttlecocks, 1994

***Knife Ship I**, 1985*

Spoonbridge and Cherry 1988
Minneapolis Sculpture Garden, Walker Art Center, Minneapolis

Flying Pins, 2000
Intersection of John F. Kennedylaan
and Fellenoord, Eindhoven, the Netherlands

Flying Pins, 2000

Cupid's Span by Claes Oldenburg & Coosje van Bruggen

ZDROJE:

- **Literatura:**
- **PIOJAN, José.** *Dějiny umění 10*, **2. vyd. Balios, Knižní klub 2000. 300 s. ISBN: 80-242-0218-2**
- **BOIS, Yve-Alai, BUCHLOH Benjamin, FOSTER Hal, KRAUSSOVÁ Rosalind.** *Umění po roce 1900.* **Slovart 2007. 704 s. ISBN 978-80-7209-952-8**
- **Kol.:** *Umění 20. století - Malířství, skulptury a objekty, nová média, fotografie.* **2. vyd. Slovart 2011. 838 s. ISBN 978-80-7391-572-8**
- **Kol.:** *20. století - Obrazová encyklopedie umění.* ***1.*** **vyd. Slovart 2010. 329 s. ISBN 978-80-7391-335-9**
- **MICHELI, Mario de:** *Umělecké avantgardy dvacátého století.* **Praha SNKLHU 1964. 378 s.**
- **DEMPSEYOVÁ, Amy.** *Umělecké styly, školy a hnutí.* **1. vyd. Slovart 2005. 304 s. ISBN 80-7209-731-8**
- **KRAUSS, Anna-Carola.** *Dějiny malířství od renesance po současnost.* **2. vyd. Slovart 2008. 128 s. ISBN 978-80-7391-056-3**
- **JAMES, Jamie.** *Pop-Art* **. vyd. Phaidon Press 1996. 128 . s. ISBN 0714833320 -1**
- **HONNEF, Klaus.** *Pop-Art* **. vyd. TASCHEN 2007. 94. s. ISBN 80-7209-662-1**

- **Elektronické zdroje:**

- **The Yorck Project:** *10.000 Meisterwerke der Malerei.* **DVD-ROM, 2002. ISBN 3936122202. Distributed by DIRECTMEDIA Publishing GmbH.**
- **KASAN, Jaroslav.** *Artopedia 2: galerie světového malířství* **[CD-ROM]. 2., aktualiz. vyd.. Hořovice: Terasoft, 2003.**

- **Internetové zdroje:**
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Pop_art
- http://en.wikipedia.org/wiki/Pop_art
- http://www.wikipaintings.org/en/andy-warhol/mode/all-paintings
- http://en.wikipedia.org/wiki/Andy_Warhol
- http://www.wikipaintings.org/en/andy-warhol/cans
- http://www.martinlawrence.com/warhol/details_of_renaissance_paintings/birth_of_venus_grwar0316uq.jpg
- http://www.martinlawrence.com/warhol/shoes_1980/grwar025300_ap5_shoes.jpg
- http://www.wikipaintings.org/en/andy-warhol/early-electric-chair
- http://www.martinlawrence.com/warhol/shoes_1980/shoes_254_apun01_grwar025401.jpg
- http://www.martinlawrence.com/warhol/marilyn_1967/warhol_Marilyn_31.jpg
- http://www.martinlawrence.com/warhol/marilyn_1967/warhol_Marilyn_25.jpg
- http://www.martinlawrence.com/warhol/marilyn_1967/warhol_Marilyn_23.jpg
- http://www.martinlawrence.com/warhol/marilyn_1967/warhol_marilyn_22.jpg
- http://www.writedesignonline.com/history-culture/mao91.jpg
- http://www.writedesignonline.com/history-culture/love2.jpg
- http://www.writedesignonline.com/history-culture/gracewarhol.jpg
- http://www.tate.org.uk/art/artists/andy-warhol-2121
- http://www.tate.org.uk/art/artists/roy-lichtenstein-1508
- http://www.wikipaintings.org/en/roy-lichtenstein/mode/all-paintings
- http://www.tate.org.uk/art/artists/robert-rauschenberg-1815
- http://www.wikipaintings.org/en/search/Robert Rauschenberg/mode/all-paintings
- http://www.tate.org.uk/art/artists/claes-oldenburg-1713
- http://www.wikipaintings.org/en/claes-oldenburg
- http://www.moma.org/collection/browse_results.php?criteria=O%3AAD%3AE%3A4397&page_number=&template_id=6&sort_order=1
- http://www.tate.org.uk/art/artists/jasper-johns-1365
- http://en.wikipedia.org/wiki/Jasper_Johns
- http://www.tate.org.uk/art/artists/tom-wesselmann-2134
- http://en.wikipedia.org/wiki/Tom_Wesselmann
- http://www.moma.org/collection/browse_results.php?criteria=O%3AAD%3AE%3A6318&page_number=&template_id=6&sort_order=1
- http://www.tate.org.uk/art/artists/james-rosenquist-1866
- http://en.wikipedia.org/wiki/James_Rosenquist
- http://www.moma.org/collection/artist.php?artist_id=5021
- http://www.moma.org/collection/theme.php?theme_id=10170